

รายงานตลาดเชิงลึก ฉบับที่ 1 / 2569
สถานการณ์ข้าวของแอฟริกาใต้ ปี 2568
โดย สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพริทอเรีย ประเทศแอฟริกาใต้

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 แอฟริกาใต้ได้รับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมอาหารจากยุโรปมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะจากดัชต์ ฝรั่งเศส และอิตาลี ส่งผลให้รูปแบบการบริโภคอาหารของประชากรมีลักษณะคล้ายประเทศตะวันตก กล่าวคือนิยมบริโภคอาหารประเภทขนมปัง ขนมปังธัญพืช ขนมปังข้าวโพด พาสต้า แป้งข้าวโพด ข้าวโอ๊ต และผลิตภัณฑ์เบเกอรี่เป็นอาหารหลัก อย่างไรก็ตาม ข้าวยังคงมีบทบาทในรูปแบบการบริโภคของหลายครัวเรือน โดยเฉพาะในเขตเมืองและในกลุ่มผู้บริโภคที่มีวัฒนธรรมการบริโภคอาหารหลากหลายมากขึ้นจากการขยายตัวของเมืองและชนชั้นกลาง

1.2 ข้าวที่นิยมบริโภคในแอฟริกาใต้ส่วนใหญ่เป็นข้าวเหนียว (Parboiled rice) ซึ่งผ่านกระบวนการแปรรูปก่อนการสีเปลือก ทำให้เมล็ดข้าวมีความแข็งแรง หุงง่ายขึ้น เมล็ดร่วน และสามารถเก็บรักษาได้นาน เหมาะกับการบริโภคในครัวเรือนทั่วไปและการจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังมีการบริโภคข้าวชนิดอื่นในสัดส่วนรองลงมา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคบางกลุ่ม โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ ซึ่งมีรูปแบบการบริโภคอาหารที่หลากหลายมากขึ้น

1.3 แอฟริกาใต้มีการปลูกข้าวในประเทศในปริมาณน้อยมากจนไม่นับสำคัญต่อภาพรวมการบริโภคภายในประเทศ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศค่อนข้างแห้งแล้งและมีข้อจำกัดด้านแหล่งน้ำ การปลูกข้าวจึงเกิดขึ้นเฉพาะในบางพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรน้ำ เช่น จังหวัดควาซูลู-นาตาล (KwaZulu-Natal) จังหวัดฟรีสเตท (Free State) และบางส่วนของจังหวัดลิมโปโป (Limpopo) อย่างไรก็ตาม ปริมาณผลผลิตจากพื้นที่ดังกล่าวไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ทำให้แอฟริกาใต้ต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

1.4 โครงสร้างภาคการเกษตรของแอฟริกาใต้มุ่งเน้นการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและทรัพยากรของประเทศ ได้แก่ ข้าวโพด ข้าวสาลี ถั่วเหลือง และทานตะวัน ซึ่งเป็นพืชที่ให้ผลผลิตดีและมีความเสี่ยงต่ำเมื่อเทียบกับการปลูกข้าว ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกพืชดังกล่าวมากกว่าข้าว และการผลิตข้าวภายในประเทศไม่สามารถขยายตัวได้ในเชิงพาณิชย์

1.5 ปี 2567 แอฟริกาใต้มีประชากรประมาณ 63 ล้านคน โดยโครงสร้างประชากรประกอบด้วย ประชากรผิวดำและชนพื้นเมืองประมาณร้อยละ 81.7 รองลงมาคือประชากรผิวสีประมาณร้อยละ 8.5 ประชากรผิวขาวประมาณร้อยละ 7.2 และประชากรเชื้อสายอินเดีย/เอเชียประมาณร้อยละ 2.6 ประชากรส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาคริสต์ และมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้รูปแบบการบริโภคอาหาร รวมถึงการบริโภคข้าว มีความแตกต่างกันไปตามกลุ่มประชากรและพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่

1.6 แอฟริกาใต้มีความตกลงและกรอบความร่วมมือทางการค้าในระดับภูมิภาคและพหุภาคีหลายกรอบ ได้แก่ Southern African Customs Union (SACU) และ Southern African Development Community (SADC) แอฟริกาใต้ยังมีความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจกับสหภาพยุโรปภายใต้กรอบ SADC-EU Economic Partnership Agreement รวมถึงความตกลงการค้าเสรีระหว่าง European Free Trade Association และ SACU และความตกลงสิทธิพิเศษทางการค้าระหว่าง SACU และกลุ่ม Southern Common Market (MERCOSUR) นอกจากนี้ แอฟริกาใต้ยังมีความตกลงการค้าทวิภาคีกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ Zimbabwe-South Africa Bilateral Trade Agreement

ในส่วนของระบบสิทธิพิเศษทางการค้า ที่ผ่านมาแอฟริกาใต้ได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้ Africa Growth and Opportunity Act (AGOA) จากสหรัฐอเมริกา (AGOA มีผลใช้บังคับเมื่อปี 2543 โดยอนุญาตให้สินค้า เกษตรและอุตสาหกรรมรายการที่กำหนดจากประเทศสมาชิกที่อยู่ในทวีปแอฟริกา 32 ประเทศ ซึ่งรวมถึง แอฟริกาใต้ด้วย สามารถส่งออกไปสหรัฐฯ โดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า) ล่าสุด AGOA ได้หมดอายุแล้วเมื่อ 30 กันยายน 2568 ปัจจุบัน สหรัฐฯ อยู่ระหว่างพิจารณาการต่ออายุ AGOA อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ความสัมพันธ์ ระหว่างสหรัฐฯ และแอฟริกาใต้ยังคงอยู่ภายในภาวะตึงเครียด หากสหรัฐฯ พิจารณาต่อ AGOA แต่ถอด แอฟริกาใต้ออกจากสิทธิประโยชน์จาก AGOA จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการจ้างงานของแอฟริกาใต้อย่างมาก หนึ่ง ปี 2567 สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 2 มูลค่า 8,229.14 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 7.45 ของ มูลค่าส่งออกทั้งหมด (อันดับที่ 1 คือ จีน) ทั้งนี้ สินค้าส่งออกจากแอฟริกาใต้ไปสหรัฐฯ ที่มูลค่าสูงอันดับต้น ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้ AGOA อาทิ รถยนต์/อุปกรณ์และส่วนประกอบ ส้ม (Citrus) โลหะผสมเหล็ก (ferro-alloys) ไวน์

นอกจากนี้ แอฟริกาใต้เป็นภาคีของ African Continental Free Trade Area (AfCFTA) ซึ่งกรอบ ความตกลงและระบบสิทธิพิเศษดังกล่าวมีบทบาทต่อสภาพแวดล้อมทางการค้า การเข้าถึงตลาด และการเคลื่อนย้ายสินค้าอาหารภายในภูมิภาค รวมถึงข้าว เพื่อรองรับความต้องการบริโภคภายในประเทศ และการกระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

2. การนำเข้าและส่งออกข้าวของแอฟริกาใต้

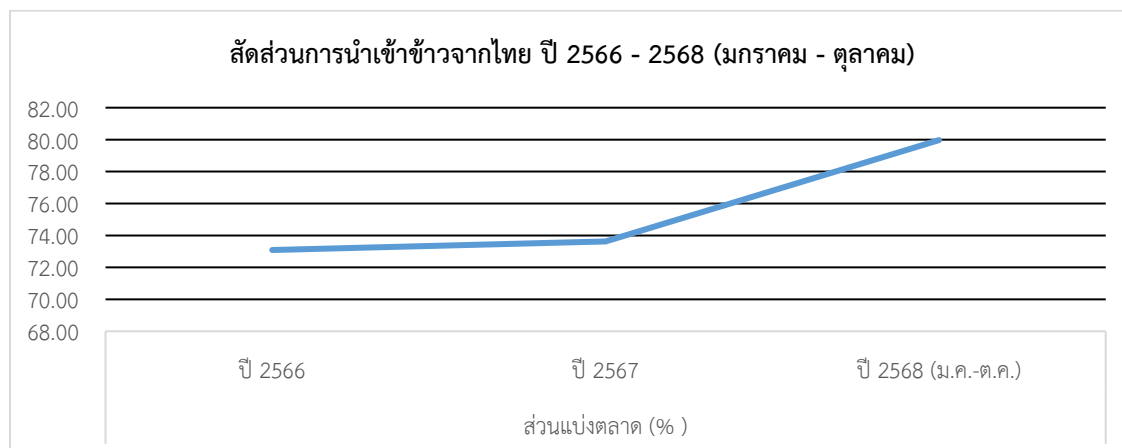
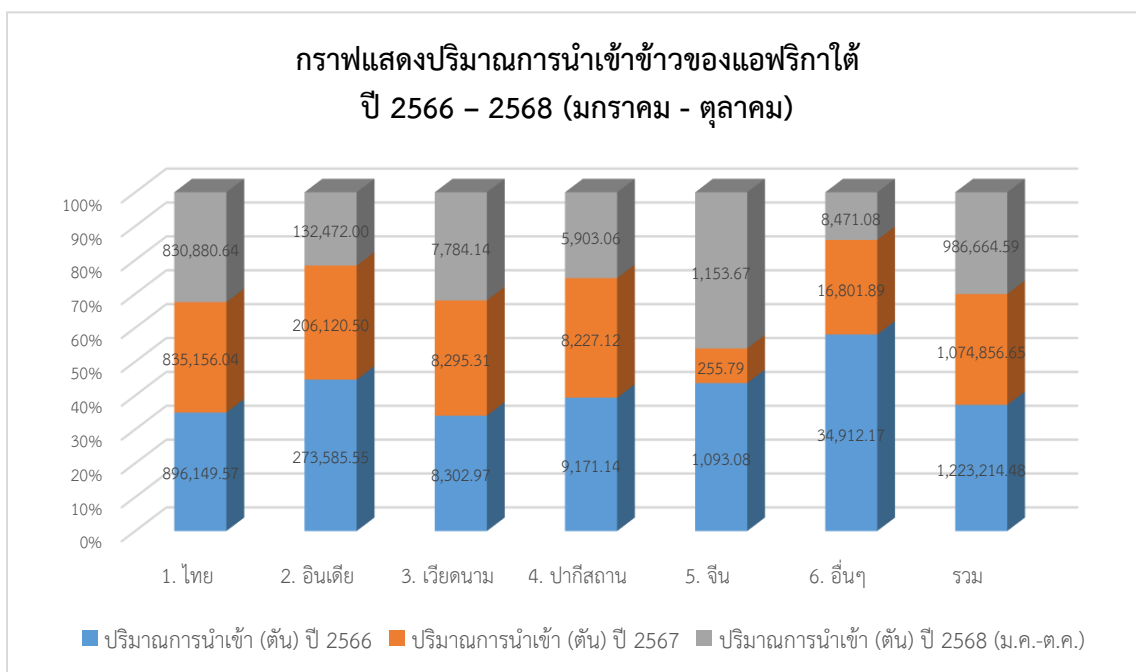
2.1 การนำเข้าข้าวของแอฟริกาใต้ ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

ในช่วงปี 2566-2568 แอฟริกาใต้ยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศในระดับสูง โดยภาพรวมปริมาณการนำเข้าข้าวมีความผันผวนตามสภาวะตลาดโลกและความต้องการบริโภคภายในประเทศ ทั้งนี้ แอฟริกาใต้ยังคงนำเข้าข้าวจากไทยมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ อินเดีย เวียดนาม ปากีสถาน และจีน ตามลำดับ

ปี 2566 แอฟริกาได้นำเข้าข้าวรวมทั้งสิ้น 1.223 ล้านตัน (มูลค่า 631.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยนำเข้าจากไทย 0.896 ล้านตัน (มูลค่า 460.99 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) คิดเป็นร้อยละ 73.26 ของปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมด รองลงมาคืออินเดีย ปากีสถาน เวียดนาม และจีน ตามลำดับ

ปี 2567 แอฟริกาได้นำเข้าข้าวรวม 1.075 ล้านตัน (มูลค่า 649.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยนำเข้าข้าวจากไทย 0.835 ล้านตัน (มูลค่า 491.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ยังคงครองสัดส่วนสูงสุดของการนำเข้าข้าวทั้งหมด แม้ปริมาณนำเข้าจากไทยจะลดลงเมื่อเทียบกับปี 2566 แต่ยังสะท้อนถึงความเชื่อมั่นของตลาดแอฟริกาต่อคุณภาพและความสม่ำเสมอของข้าวไทย

ปี 2568 (มกราคม-ตุลาคม) แอฟริกาได้นำเข้าข้าวรวม 0.987 ล้านตัน (มูลค่า 466.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยนำเข้าจากไทย 0.831 ล้านตัน (มูลค่า 372.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และยังคงคิดเป็นสัดส่วนหลักของการนำเข้าข้าวทั้งหมด สะท้อนถึงบทบาทของไทยในฐานะแหล่งนำเข้าข้าวอันดับหนึ่งของแอฟริกาได้อย่างต่อเนื่อง

ตารางแสดงการนำเข้าข้าวของแอฟริกาใต้ ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

ประเทศ	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)			มูลค่าการนำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568 (ม.ค.-ต.ค.)	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568 (ม.ค.-ต.ค.)
1. ไทย	896,149.57	835,156.04	830,880.64	460.99	491.73	372.93
2. อินเดีย	273,585.55	206,120.50	132,472.00	129.77	127.12	73.08
3. เวียดนาม	8,302.97	8,295.31	7,784.14	7.81	8.08	6.34
4. ปากีสถาน	9,171.14	8,227.12	5,903.06	10.74	9.54	5.41
5. จีน	1,093.08	255.79	1,153.67	1.15	0.29	1.01
6. อื่นๆ	34,912.17	16,801.89	8,471.08	12.87	9.12	7.57
รวม	1,223,214.48	1,074,856.65	986,664.59	631.82	649.61	466.34

ที่มา : South Africa Revenue Service รวบรวมโดย S&P Global, ธันวาคม 2568

2.2 การส่งออกข้าวของแอฟริกาใต้ ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

แม้ว่าแอฟริกาใต้พึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเป็นหลัก แต่แอฟริกาใต้ยังคงมีบทบาทในการส่งออกข้าวไปยังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้อย่างต่อเนื่อง โดยการส่งออกดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการกระจายสินค้าไปยังตลาดใกล้เคียง เพื่อรองรับความต้องการบริโภคในประเทศที่มีความเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ

ข้อมูลจาก South Africa Revenue Service (รวบรวมโดย S&P Global) ระบุว่า ในช่วงปี 2566–2568 (มกราคม–ตุลาคม) ปริมาณการส่งออกข้าวของแอฟริกาใต้ยังคงอยู่ในระดับไม่สูงเมื่อเทียบกับปริมาณการนำเข้า โดยมีสัดส่วนเพียงประมาณร้อยละ 8–10 ของปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่าแอฟริกาใต้ไม่ได้เป็นผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญในเชิงโครงสร้างการผลิต อย่างไรก็ตาม ปริมาณการส่งออกดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยปี 2566 แอฟริกาใต้ส่งออกข้าว 0.160 ล้านตัน ส่วนปี 2567 ส่งออก 0.151 ล้านตัน ล่าสุดปี 2568 (มกราคม–ตุลาคม) ส่งออกข้าว 0.153 ล้านตัน ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของประชากรและการบริโภค รวมทั้งบ่งชี้ถึงบทบาทของแอฟริกาใต้ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการค้าและการกระจายสินค้า (re-export hub) ภายในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบความร่วมมือทางการค้าในระดับภูมิภาคที่แอฟริกาใต้เป็นภาคี อาทิ SACU และ SADC ที่ได้เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าอาหารภายในภูมิภาคได้อย่างสะดวก ทั้งนี้ ประเทศบอสวานา เป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับหนึ่งของแอฟริกาใต้อย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ เอสวาตินี และซิมบับเว ตามลำดับ

ตารางแสดงการส่งออกข้าวของแอฟริกาใต้ ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

ประเทศ	ปริมาณการส่งออก (ตัน)			มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568 (ม.ค.-ต.ค.)	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568 (ม.ค.-ต.ค.)
1. บอสวานา	45,693.99	49,604.70	38,740.24	35.51	46.59	31.34
2. เอสวาตินี	41,941.02	41,340.30	36,350.00	22.77	26.39	18.79
3. ซิมบับเว	26,359.66	22,546.97	30,135.44	16.12	11.12	13.47
4. นามิเบีย	15,976.26	14,946.14	15,597.63	10.51	11.65	10.42
5. แคมเบีย	18,525.59	11,455.24	11,656.67	3.90	2.86	2.03
6. อื่นๆ	11,597.17	11,493.16	20,531.68	9.32	10.05	7.86
รวม	160,093.69	151,386.51	153,011.66	98.13	108.66	83.91

ที่มา : South Africa Revenue Service รวบรวมโดย S&P Global, ธันวาคม 2568

2.3 ไทยส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

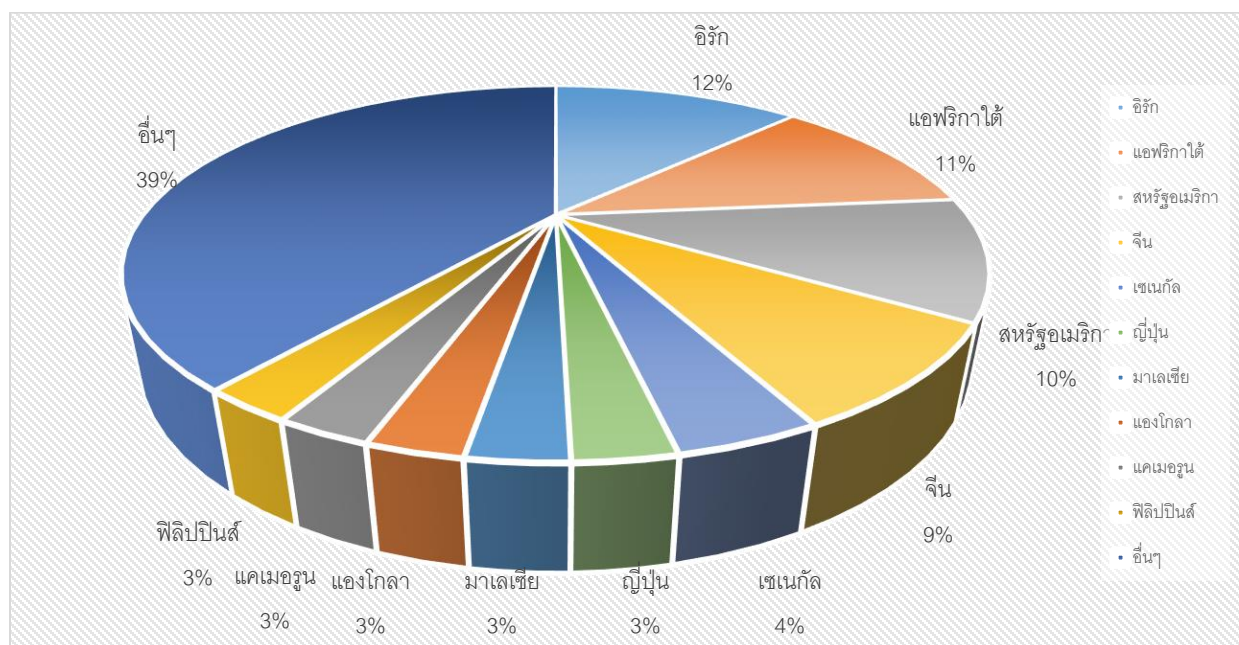
ปี 2566 ไทยส่งออกข้าวรวมทั้งสิ้น 8.769 ล้านตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.89 เมื่อเทียบกับปีก่อน) โดยตลาดส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ อิรัก แอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา จีน และเคนยา ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการข้าวไทยยังคงอยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้ ไทยส่งออกข้าวไปยัง แอฟริกาใต้ ปริมาณ 0.887 ล้านตัน ซึ่งนับเป็นหนึ่งในตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทยในทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะข้าวหนึ่งซึ่งเป็นสินค้าหลักที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดดังกล่าวโดยเมื่อพิจารณาโครงสร้างการส่งออกข้าวไทยไปแอฟริกาใต้ในปี 2566 พบว่า ข้าวหนึ่ง เป็นชนิดข้าวที่ส่งออกมากที่สุด ปริมาณ 0.835 ล้านตัน (คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 94.10 ของการส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ทั้งหมด) รองลงมาคือ ข้าวขาว ปลายข้าว และข้าวหอมมะลิ ขณะที่การส่งออกข้าวเหนียวและข้าวกล้องมีปริมาณน้อยมาก

ปี 2567 ไทยส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้รวมทั้งสิ้น 0.833 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 6.06 เมื่อเทียบกับปีก่อน) โดยโครงสร้างการส่งออกยังคงไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ข้าวหนึ่งยังคงเป็นสินค้าหลักของการส่งออกไปแอฟริกาใต้ ปริมาณ 0.770 ล้านตัน (คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 92.36 ของปริมาณการส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ทั้งหมด) รองลงมาคือ ข้าวขาว ปลายข้าว และข้าวหอมมะลิ ตามลำดับ แม้ว่าปริมาณการส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ในปี 2567 จะลดลงจากปีก่อน แต่ตลาดแอฟริกาใต้ยังคงเป็นตลาดหลักของข้าวหนึ่งไทย และยังมีบทบาทสำคัญต่อโครงสร้างการส่งออกข้าวไทยไปยังทวีปแอฟริกา

ปี 2568 (มกราคม – ตุลาคม) ไทยส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้รวมทั้งสิ้น 0.716 ล้านตัน (ลดลงร้อยละ 0.16 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน) โดยส่งออกข้าวหนึ่งมากที่สุด (ปริมาณ 0.666 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 92.92 ของการส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ทั้งหมด) รองลงมาคือ ข้าวขาว ปลายข้าว และข้าวหอมมะลิ ส่วนการส่งออกข้าวเหนียวและข้าวกล้องมีปริมาณน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายชนิดข้าวกับช่วงเดียวกันของปีก่อน พบว่า การส่งออก ข้าวหนึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ข้าวขาวและปลายข้าวมีแนวโน้มลดลง สะท้อนถึงโครงสร้างความต้องการของตลาดแอฟริกาใต้ที่ยังคงให้ความสำคัญกับข้าวหนึ่งเป็นหลัก

กราฟแสดงสัดส่วนการส่งออกข้าวไทย 2568 (มกราคม - ตุลาคม)
ปี 2568 (มกราคม - ตุลาคม) : ไทยส่งออกข้าว 6.445 ล้านตัน

ที่มา: กรมศุลกากร โดยความร่วมมือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
ตารางแสดงปริมาณการส่งออกข้าวของไทย ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

หน่วย : ตัน

อันดับ	ประเทศ	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2567 (ม.ค.-ต.ค.)	ปี 2568 (ม.ค.-ต.ค.)	%Δ 67&66	%Δ 68&67 (ม.ค.- ต.ค.)
1	อิรัก	853,784.12	997,184.63	953,539.39	800,661.61	16.80	-16.03
2	แอฟริกาใต้	886,950.66	833,184.35	717,542.19	716,389.19	-6.06	-0.16
3	สหรัฐอเมริกา	706,301.52	848,391.30	695,573.25	673,196.31	20.12	-3.22
4	จีน	471,778.68	439,500.49	237,781.69	551,371.48	-6.84	131.88
5	เซเนกัล	282,367.41	486,800.08	440,812.08	267,103.95	72.40	-39.41
6	ญี่ปุ่น	336,665.29	298,553.10	260,463.35	187,759.73	-11.32	-27.91
7	มาเลเซีย	406,426.87	196,327.09	190,269.47	184,812.48	-51.69	-2.87
8	แองโกลา	135,909.44	179,251.40	136,527.25	178,296.44	31.89	30.59
9	แคเมอรูน	201,041.87	315,769.84	257,120.99	177,165.24	57.07	-31.10
10	ฟิลิปปินส์	420,084.17	617,253.18	492,658.83	175,445.57	46.94	-64.39
	อื่นๆ	4,067,733.80	4,775,049.79	4,056,628.20	2,533,313.29	17.39	-37.55
	รวม	8,769,043.83	9,987,265.24	8,438,916.69	6,445,515.28	13.89	-23.62

ที่มา: กรมศุลกากร โดยความร่วมมือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ตารางแสดงปริมาณการส่งออกข้าวไทยไปแอฟริกาใต้ ปี 2566 – 2568 (มกราคม - ตุลาคม)

หน่วย : ตัน

อันดับ	ประเภทข้าว	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2567 (ม.ค.-ต.ค.)	ปี 2568 (ม.ค.-ต.ค.)	%Δ 67&66	%Δ 68&67 (ม.ค.-ต.ค.)
1	ข้าวหนึ่ง	834,638.10	769,526.14	658,322.74	665,648.56	-7.80	1.11
2	ข้าวขาว	37,144.00	37,816.75	35,528.25	30,890.53	1.81	-13.05
3	ปลายข้าว	9,557.00	19,072.00	17,510.00	13,775.00	99.56	-21.33
4	ข้าวหอมมะลิ	5,531.12	6,659.80	6,071.54	6,011.65	20.41	-0.99
5	ข้าวเหนียว	74.50	45.11	45.11	58.50	-39.45	29.67
6	ข้าวกล้อง	5.94	64.55	64.55	4.96	986.70	-92.32
	รวม	886,950.66	833,184.35	717,542.19	716,389.19	-6.06	-0.16

ที่มา: กรมศุลกากร โดยความร่วมมือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

3. อัตราภาษีนำเข้าข้าวของแอฟริกาใต้

ข้อมูลจาก South African Revenue Service (SARS) ของแอฟริกาใต้ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เก็บภาษีนำเข้าจากเมล็ดธัญพืช (Cereal) เนื่องจากเป็นอาหารหลักของประชากรในประเทศ อาทิ ข้าวสาลี (HS code 10.01) ข้าวไรย์ (HS Code 10.02) ข้าวบาร์เลย์ (Hs Code 10.03) ข้าวโอ๊ต (HS code 10.04) ข้าวโพด (HS Code 10.05 ไม่รวมข้าวโพดหวาน) ข้าว (HS Code 10.06)

ทั้งนี้ ตามสถิติแอฟริกาใต้จำแนกข้าวเป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) Rice in the husk (Paddy or rough) (2) Husked (brown) rice (3) Semi-milled or wholly milled rice (whether or not polished or glazed)

Date: 2025-12-05

SCHEDULE 1 / PART 1 / SECTION II

Customs & Excise Tariff

Heading / Subheading	CD	Article Description	Statistical Unit	Rate of Duty					
				General	EU / UK	EFTA	SADC	MERCOSUR	AfCFTA
10.06		Rice:							
1006.10	5	- Rice in the husk (paddy or rough)	kg	free	free	free	free	free	free
1006.20	4	- Husked (brown) rice	kg	free	free	free	free	free	free
1006.30	4	- Semi-milled or wholly milled rice, whether or not polished or glazed	kg	free	free	free	free	free	free
1006.40	9	- Broken rice	kg	free	free	free	free	free	free

4. ราคาข้าวในแอฟริกาใต้

ซูเปอร์มาร์เก็ตรายใหญ่ในแอฟริกาใต้ อาทิ Shoprite, Checkers, Pick n Pay, Food Lover's Market Woolworths Makro จำหน่ายข้าวหลากหลายประเภท โดยข้าวที่พบวางจำหน่ายทั่วไป ได้แก่ ข้าวบาสมาดิ และข้าวขาวเมล็ดยาว ทั้งในรูปแบบ ข้าวหนึ่ง (Parboiled Rice) และ ข้าวขาวทั่วไป ขณะที่ ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว มีวางจำหน่ายในสัดส่วนค่อนข้างจำกัดในร้านค้าปลีกเอเชีย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าตลาดข้าวในแอฟริกาใต้ยังคงเน้นข้าวที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการบริโภคและเมนูอาหารท้องถิ่นเป็นหลัก

สำหรับข้าวบรรจุถุงที่จำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตส่วนใหญ่เป็น แบรินด์ของแอฟริกาใต้ เช่น Spekko, Tastic, All Some, Golden Delight, Akila, Aunt Caroline Excella โดยมีขนาดบรรจุตั้งแต่ 0.5 กิโลกรัม ถึง 10 กิโลกรัม แม้จะเป็นแบรินด์ท้องถิ่น แต่ข้าวส่วนใหญ่ระบุแหล่งที่มาว่า ผลิตจากประเทศผู้ส่งออกหลัก เช่น ไทย และอินเดีย แต่ใช้รหัสสินค้า (Barcode) ของแอฟริกาใต้ รหัส 6 01xxxx xxxxxx

สำหรับ ข้าวหอมมะลิของไทย พบว่าส่วนใหญ่วางจำหน่ายผ่าน ร้านค้าปลีกเอเชียหรือร้านค้าจีน ซึ่งมีกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะ เช่น ชุมชนเอเชียและผู้บริโภคที่คุ้นเคยกับอาหารเอเชีย โดยขนาดบรรจุภัณฑ์ที่พบทั่วไปอยู่ที่ 10-25 กิโลกรัม สะท้อนให้เห็นว่าข้าวหอมมะลียังเป็นสินค้าที่มีลักษณะเป็นตลาดเฉพาะ (niche market) มากกว่าตลาดมวลชนในแอฟริกาใต้

การจำหน่ายข้าวในแอฟริกาใต้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะร้านค้าออนไลน์ แต่ยังมีการจำหน่ายผ่าน ช่องทางออนไลน์ อย่างแพร่หลาย อาทิ makro.co.za, takealot.com, pnp.co.za, checkers.co.za, shoprite.co.za, woolworths.co.za และ game.co.za ซึ่งสะท้อนการปรับตัวของผู้ค้าปลีกให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาใช้ช่องทางออนไลน์มากขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพริทอเรียได้สำรวจ ราคาจำหน่ายข้าว ในแอฟริกาใต้ (ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2568) ปรากฏข้อมูล ดังนี้ (อัตราแลกเปลี่ยน 1 แรนด์ ประมาณ 1.86 บาท)

 R49.⁹⁹ Spekko Royal Umbrella Jasmine Long Grain White Rice 1kg	 R42.⁹⁹ Spekko Long Grain Parboiled White Rice 2kg	 R189.⁹⁹ Spekko Long Grain Parboiled White Rice 10kg
 R49.⁹⁹ Tastic Jasmine Fragrant Thai Rice 1kg	 R29.⁹⁹ R42.⁹⁹ Tastic Long Grain Parboiled Rice 2kg 7-8 AM	 R189.⁹⁹ Tastic Long Grain Parboiled White Rice 10kg
 R54.⁹⁹ R59.⁹⁹ Tilda Jasmine Rice 1kg	 R38.⁹⁹ Allsome Long Grain Parboiled Rice 2kg	 Golden Delight Thai Rice Orange 10kg

**Akila Thai Fragrant
Rice - 5kg
ZAR 177.00**

**Aunt Caroline
Long Grain Rice
(Parboiled), White,
10 Kilogram
ZAR 149.95**

**Excella - Parboiled
White Rice 10kg
ZAR 249.00**

5. แนวทางการส่งเสริมภาพลักษณ์และการบริโภคข้าวไทยในแอฟริกาใต้

5.1 การประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในรูปแบบต่างๆ อาทิ การประชาสัมพันธ์ผ่านวิดีโอสั้น การประชาสัมพันธ์เมนูอาหารไทยที่ทำจากข้าว

ที่ผ่านมาในปี 2568 ได้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น

- เมื่อเดือนมีนาคม 2568 สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพริทอเรีย ได้ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ข้าวไทยที่อาคารสนามบิน O.R. Tambo international Airport เมืองโจฮันเนสเบิร์ก (โฆษณาโดยสารต่างประเทศเข้า) โดยการเปิดวิดีโอข้าวไทย (วิดีโอจัดทำโดยกรมการค้าต่างประเทศ) เผยแพร่ผ่านจอทีวีดิจิทัล 4 จอ

- เดือนพฤศจิกายน 2568 แบรินด์ Spekko (แบรินด์ข้าวที่มีชื่อเสียงในแอฟริกาใต้ วางจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่งในประเทศแอฟริกาใต้และประเทศเพื่อนบ้าน) ได้เปิดตัวแคมเปญ “7 Weeks Around the World” โดยได้เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ข้าวขนาด 1 กิโลกรัม (ซึ่งเป็นข้าวจากประเทศต่างๆ อาทิ ไทย อินเดีย อูรุกวัย ที่บรรจุในแอฟริกาใต้) ให้โดดเด่นกว่าเดิมและเพิ่ม QR code ซึ่งแสดงวัตถุดิบและวิธีการปรุงอาหารเมนูต่างๆ จาก 7 ประเทศ ได้แก่ ไทย (Pad Krapow - Thai Basil Fried Chicken/Thai Red Curry Coconut, Jasmine Rice, and Prawn Soup/Khao Niew Mamuang - Sticky Rice with Mango and Sweet Coconut Milk) อินเดีย (Shahi Kheer -Indian Rice Pudding with Dried Fruit) ญี่ปุ่น (Japanese Mixed Rice - Takikomi Gohan/Japanese Temari Sushi) อิตาลี (Minestra di Risi – Italian Rice Soup) อินโดนีเซีย (Nasi Goreng) โมร็อกโก (Moroccan Fish with Crispy Rice Cake with Saffron Crust) แม็กซิโก (Mexican Bean, Chicken, Corn and Rice) เพื่อให้ผู้บริโภคได้ทดลองปรุงอาหารใหม่ๆ เติมนิสัยในการทำอาหารจากหลายประเทศ นอกจากนี้ การซื้อข้าว Spekko สามารถชิงรางวัลมูลค่า 1,000 แรนด์ (ประมาณ 1,860 บาท) โดยการแชร์เมนูอาหารที่มีข้าว Spekko เป็นส่วนประกอบในโซเชียลมีเดียที่กำหนด และติด Hashtag ตามเงื่อนไข (มีการพิจารณาคัดเลือกผู้ได้รับรางวัล) ทั้งนี้ Spekko ได้ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมดังกล่าวผ่านสื่อออนไลน์ อาทิ Facebook/Instagram/website/ ของ Spekko หนังสือพิมพ์ออนไลน์ Influencer ด้านอาหาร ภาพตัวอย่างเมนูอาหาร ภายใต้กิจกรรมดังกล่าว

อาหารญี่ปุ่น –Japanese Temari Sushi (ใช้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นส่วนประกอบในการปรุงอาหาร)

JAPANESE TEMARI SUSHI

Bite-sized, cute, adorable and garnished with prawns, sashimi, scrambled egg and vegetables. This is Temari sushi is decorative and easy to make, a splendid way to hype up the look of any party tab

30 - 45 min 4 people prep 15 minutes Difficulty: Easy

Share the recipe to your friends and family

Facebook, Instagram, Email, Print

Save this recipe

DOWNLOAD RECIPE

Products

QR Code

แสดงเมนูอาหาร

ภาพเมนูอาหาร ที่ได้จากการสแกน QR Code ที่อยู่บนถุงบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเชื่อมโยงไปที่ <https://spekkorice.co.za/recipes> ซึ่งมีเมนูทำอาหารให้เลือกกว่า 20 เมนู

อาหารไทย – ผัดกะเพราไก่ (ใช้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นส่วนประกอบในการปรุงอาหาร)

Spekko

RECIPES CONVERSION TOOL PRODUCTS PROMOS & NEWS ABOUT US CONTACT US

Back

PAD KRAPOW - THAI BASIL FRIED CHICKEN

Pad Krapow, translated as holy basil, is a stir-fried meaty, spicy and spicy rice dish, often described as the hamburger and chips of Thailand. This is the sort of meat you can buy from a street vendor in Bangkok or Chiang Mai.

15-30 min 4 people 2100 KJ calories Difficulty: Easy

Share the recipe to your friends and family

Save this recipe

DOWNLOAD RECIPE

Products

อาหารอินโดนีเซีย -Nasi Goreng (ใช้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นส่วนประกอบในการปรุงอาหาร)

Spekko

RECIPES CONVERSION TOOL PRODUCTS PROMOS & NEWS ABOUT US CONTACT US

Back

NASI GORENG

Master the recipe and you can cook Indonesian national dish. Fragrant and spicy it is a rice fry sometimes cooked with protein as an extra ingredient.

15-30 min 4 people 2100 KJ calories Difficulty: Easy

Share the recipe to your friends and family

Save this recipe

DOWNLOAD RECIPE

Products

Spekko Jasmine Long Grain White Rice

กิจกรรมดังกล่าวได้กระตุ้นการบริโภคข้าวและการทำอาหารเมนูต่างๆโดยใช้ข้าว ซึ่งช่วยขับเคลื่อนความต้องการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้น เข้าถึงผู้บริโภคในวงกว้างมากขึ้น

5.2 การประชาสัมพันธ์ข้าวไทยและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกับซูเปอร์มาร์เก็ต

เมื่อเดือนมีนาคม – เมษายน 2568 สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพริทอเรีย ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายสินค้าไทย/ข้าวไทย ร่วมกับ Food Lover's ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 6 สาขา ในจังหวัด Gauteng โดยกิจกรรม เช่น การสาธิตการทำอาหารไทย (ต้มยำกุ้ง ผัดไทย จากเซฟร้าน Thai SELECT) การแจกชิมอาหารไทย (อาทิ ต้มยำกุ้ง ข้าวผัดไทย ไก่ผัดเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ข้าวเหนียวมะม่วง) การแนะนำข้าวไทย พร้อมแจกชิม การเล่นเกมชิงรางวัลข้าวไทย/สินค้าไทย นอกจากนี้ ในบริเวณชั้นวางสินค้าไทยและข้าวไทยได้ติดป้าย ขนาดเล็ก “Thailand Kitchen of the world” “Think Rice Think Thailand” เพื่อดึงดูดความสนใจผู้บริโภค ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นได้รับการตอบรับอย่างดีจากผู้บริโภคแอฟริกาใต้

6. บทสรุป

ในช่วงปี 2566–2568 (มกราคม-ตุลาคม) แอฟริกาใต้ยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเป็นหลัก เนื่องจากไม่สามารถผลิตข้าวภายในประเทศได้เพียงพอกับความต้องการบริโภค โดยปี 2566 แอฟริกาใต้นำเข้าข้าวรวมทั้งสิ้น 1.223 ล้านตัน (มูลค่า 631.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และในปี 2567 ปริมาณการนำเข้าข้าวอยู่ที่ 1.075 ล้านตัน (มูลค่า 649.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่ปี 2568 (มกราคม-ตุลาคม) แอฟริกาใต้นำเข้าข้าวแล้ว 0.987 ล้านตัน (มูลค่า 466.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สะท้อนว่าความต้องการบริโภคข้าวในประเทศแอฟริกาใต้ยังอยู่ในระดับสูงและมีเสถียรภาพ ทั้งนี้ ไทยยังคงเป็นแหล่งนำเข้าข้าวอันดับหนึ่งอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.26 ในปี 2566 ร้อยละ 77.70 ในปี 2567 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 84.21 ในปี 2568 (มกราคม-ตุลาคม) รองลงมาคือ อินเดีย เวียดนาม ปากีสถาน และจีน ตามลำดับ

แม้แอฟริกาใต้จะเป็นประเทศนำเข้าข้าวเป็นหลัก แต่ยังมีบทบาทในการส่งออกข้าวไปยังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2566–2568 (มกราคม-ตุลาคม) แอฟริกาใต้ส่งออกข้าวคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 8–10 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด สะท้อนบทบาทของประเทศในฐานะ ศูนย์กลางการกระจายสินค้า (re-export hub) ในภูมิภาค โดยปี 2566 แอฟริกาใต้ส่งออกข้าวรวมประมาณ 0.160 ล้านตัน และเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 0.153 ล้านตันในปี 2568 (มกราคม-ตุลาคม) ตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ บอสวานา (ร้อยละ 25.32 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด) รองลงมาคือ เอสวาตินี (ร้อยละ 23.76) และ ซิมบับเว (ประมาณร้อยละ 19.69) ขณะที่ประเทศอื่นในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ เช่น นามิเบีย แคมเบีย และเลโซโท มีสัดส่วนรองลงมา โดยอาศัยความเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์และการค้าชายแดนกับแอฟริกาใต้อย่างใกล้ชิด

แอฟริกาใต้ยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวไทยที่สำคัญ โดยปี 2566 ไทยส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ 0.887 ล้านตัน แต่ปี 2567 ลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 0.833 ล้านตัน ขณะที่ปี 2568 (มกราคม-ตุลาคม) ไทยส่งออกข้าวไปแอฟริกาใต้ 0.716 ล้านตัน ซึ่งยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า โครงสร้างการส่งออกข้าวไทยยังคงไม่เปลี่ยนแปลง โดย ข้าวหนึ่งเป็นสินค้าหลัก (คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 92 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด) รองลงมาคือข้าวขาว ปลายข้าว ข้าวหอมมะลิ และข้าวชนิดอื่น ๆ สะท้อนพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคแอฟริกาใต้ที่ให้ความสำคัญกับความอึด ทน ราคา และความเหมาะสมกับอาหารท้องถิ่น

แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อโดยรวมของแอฟริกาใต้ในปี 2568 จะอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) อยู่ราว ร้อยละ 3.3–3.4 ตามข้อมูลล่าสุด แต่อัตราเงินเฟ้อด้านอาหารยังคงส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าหลายประเภท โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มธัญพืช เช่น ข้าว ซึ่งราคากลายในประเทศยังคงมีความผันผวนจากปัจจัยด้าน ต้นทุนการขนส่ง ค่าเงิน และอุปสงค์ภายในประเทศ

แนวโน้มการอุปสงค์และอุปทานข้าวปี 2569 ข้อมูลจาก USDA ระบุว่าอุปทานข้าวโลกในฤดูกาล 2568/2569 มีแนวโน้มอยู่ในระดับเพียงพอ จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นของประเทศผู้ผลิตหลัก โดยเฉพาะอินเดีย และประเทศในเอเชีย ส่งผลให้ ราคาข้าวในตลาดโลกมีแนวโน้มทรงตัวหรือลดลงเล็กน้อย ซึ่งอาจช่วยลดต้นทุนการนำเข้าข้าวของประเทศ ผู้นำเข้าสุทธิอย่างแอฟริกาใต้ อย่างไรก็ดี ในด้านอุปสงค์ แอฟริกาใต้ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูงต่อไป เนื่องจากข้อจำกัดด้านการผลิตในประเทศ ขณะที่ปัจจัยเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่น อัตราการว่างงานและกำลังซื้อของผู้บริโภค ยังคงเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวของ การบริโภคข้าวในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับปี 2569 คาดการณ์ว่า แอฟริกาใต้จะยังคงนำเข้าข้าวในปริมาณใกล้เคียงกับระดับปัจจุบัน ควบคู่กับบทบาทการเป็นศูนย์กลางการกระจายข้าวไปยังประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคต่อไป โดยที่ข้าวไทยยังคงมีศักยภาพในการรักษาส่วนแบ่งตลาดในแอฟริกาใต้ โดยเฉพาะในกลุ่มข้าวหนึ่ง ทั้งนี้ ความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในปี 2569 จะยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านราคาข้าวโลก ภาวะเศรษฐกิจของแอฟริกาใต้ และการแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกรายอื่นเป็นสำคัญ อนึ่ง การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ข้าวไทยผ่านสื่อต่างๆ และ Influencer รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายข้าวไทย(ร่วมกับสินค้าไทยอื่น) มีส่วนส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคข้าวไทยเพิ่มขึ้น

ที่มาข้อมูล : www.southafrica-info.com

www.harvestsa.co.za www.fas.usda.gov www.statssa.gov.za

www.agbiz.co.za www.imf.org www.sars.gov.za www.ers.usda.gov

กรมศุลกากร โดยความร่วมมือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

South Africa Revenue Service รวบรวมโดย S&P Global

ประมวลโดย : สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพริทอเรีย

ธันวาคม 2568